

MAANDBLAD VAN „OUD-UTRECHT“

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN
DE KENNIS DER GESCHIEDENS VAN UTRECHT EN OMSTREKEN

2 MEI 1938	ONDER REDACTIE VAN: G. A. EVERA	13e JAARGANG Nº 5
UITGAVE DER VEREENIGING.	ADRES: VAN SPEIJKSTRAAT 20	

MEDEDELINGEN UIT DE VEREENIGING.

Kasteeltocht langs de Grebbelinie op 28 Mei a.s.

Het bestuur noodigt de leden met hunne dames uit tot deelneming aan den tocht door het gebied der voormalige Grebbe (Grift)-linie tusschen Amersfoort en Rhenen op Zaterdag 28 Mei a.s. De tocht zal per auto (A.T.O.-wagens) plaats vinden en des namiddags te half twee uur in het Hoogelandsche park aanvangen en daar tegen zes uur eindigen.

De kosten bedragen f. 1.50 per persoon voor de leden, die van de door het bestuur beschikbaar te stellen autos gebruik willen maken, f. 0.50 per persoon (als aandeel in de algemeene onkosten) voor de leden, die met eigen wagen willen meerijsen. Deelnemerskaarten kunnen tot en met Donderdag 26 Mei a.s. aan het kantoor der Rotterdamsche Bankvereeniging, Oudkerkhof 11, worden gekocht. Na tijdige overschrijving of storting op postrekening no. 2679 van dat kantoor worden ze ook gaarne per post toegezonden.

Aan dezen tocht kan door de leden van de Stichting „Het Utrechtsche Landschap“ en van de vestingbouwkundige Stichting „Menno van Coehoorn“ met hunne dames worden deelgenomen.

De tocht gaat over Amersfoort naar Hoogland langs de Glasshut, die met Krachtwijk tot de noordelijkste vestingwerken der voormalige Grebbelinie behoort. Vervolgens wordt zuidwaarts langs de uitgestrekte landgoederen Randenbroek, Heiligenberg, Lokhorst en Nimmerdor door Nieuw-Leusden en verder langs „den Boom“ en Geeresteyn naar Woudenberg gereden.

Over de Potbrug voert de weg naar Scherpenzeel, en na eerst naar het huis Lambalgen te zijn geweest en het daar aan de Lunterensche beek liggende verdedigingswerk van dien naam te hebben bezichtigt, wordt verder naar Renswoude gereden. Nog vóór de kom van Renswoude voeren links en rechts landwegen naar de Daatselaar en naar de Engelaar aan de Groeperkade, slechts langs moeilijk begaanbare wegen te bereiken schansen. Vooral de eerstgenoemde is een uitgestrekte schans, verlaten en

loopig exemplaar van deze bibliografie aan de drie-honderdjarige Hoogeschool als feestgave aangeboden, maar daarbij het voorbehoud gemaakt, dat zij hun werk nog wilden aanvullen met de zakelijke publicaties, die alsnog daarna naar aanleiding van het derde Eeuwfeest het licht zouden zien. Op 30 September 1936 hebben zij daarna hun arbeid afgesloten en in den afgelopen zomer heeft het licht in zijn definitieve vorm het licht gevonden.

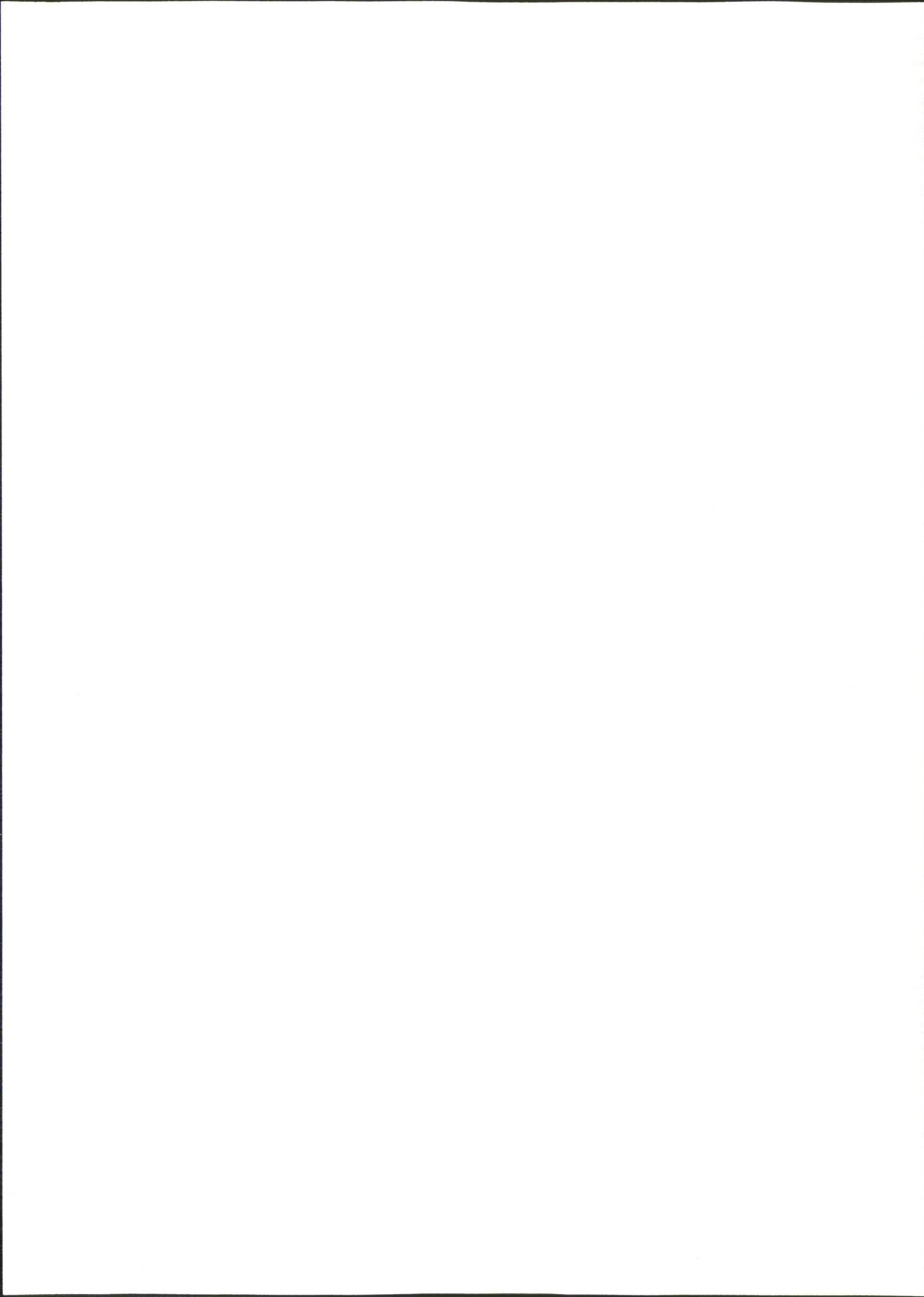
Van het geen men in dit naslagwerk zal kunnen aantreffen moge ook nu weer een overzicht van den inhoud getuigenis afleggen. In een Eerste Cedeelte vindt men opgetekend de titels van alle grote en kleinere gedrukte geschriften, die betrekking hebben op: Bibliographie, Verzamelingen; Bronnen; Algemeene Geschriften; Wapen, zinspreuk, banner, faculteitskleuren; Illustrate school, 1634—1636; Forum Academicum, 1643; Vijftigjarig bestaan, 1686; Honderdjarig bestaan, 1736; Honderdvijftigjarig bestaan, 1786; Fransche tijd, opheling en herstel; Tweehonderdjarig bestaan, 1836; Plan tot opheffing, 1848; Plan tot opheffing, 1883; Tweehonderdvijftigjarig bestaan, 1886; Driehonderdjarig bestaan, 1936; Hoogleeraren, benoeming, algemeen; Personeel in algemeenen dienst; Studenten; Studiebeurzen; Oud-studenten, universiteitsfonds; Promoties, promoveren; Universiteitgebouw(en); Universiteitsbibliotheek; Faculteit der godgeleerdheid; Faculteit der rechtsgeleerdheid; Faculteit der geneeskunde; Faculteit der wijs- en natuurkunde; Faculteit der letteren en wijsbegeerte; Faculteit der veeartsenkunde en Indologische leerstoelen.

Een nog omvangrijker Tweede Ge-

deelte onvat een lijst der hoogleeraren, die aan de Hoogeschool en de Universiteit zijn verbonden. Nieuw en nog zijn, naar het jaar hinner benoeming in tijdsorde gerangschikt, met vermelding van de over hun leven en naar aanleiding van hun werk verschenen geschriften. Uit den aard der zaak zijn de opgaven dier geschriften in quantitatieve zin uiteenlopend. Bij een Gisbertus Voet beslaan zij meer dan 16 blzz. en zoo is het met meerdere strijdbare theologen en wijsgereen het geval, maar niet zeldzaam zijn de namen van hoogeeraren, achter wier namen alleen maar hun levensjaren en die van hun professoraat worden vermeld, wat natuurlijk niets ten aandeel van hun wetenschappelijke werkzaamheid of hun gaven als academisch docent behoeft met zich te brengen.

Het vereischt geen betoog, dat dit aller verdienstelijk boekdeel besloten wordt met een Algemeen Naamregister van de er in genoemde personen, die aan de hoogeschool (universiteit) verbonden waren en zijn.

Waarschijnlijk, de Universiteit van Utrecht heeft zich niet te beklagen, dat bij haar derde Eeuwfeest de personen niet in beweging geraakt zijn! Nu is dit bij vorige eeuw- of halve eeuw-gedachten ook wel het geval geweest, maar, gezien de bovenaangekondigde werken, mag wel de verwachting uitgesproken worden, dat het aan het nageslacht bij volgende herdenkingsfeesten bezwaarlijk vallen zal, de mannen en vrouwen uit den tijd van 1936 in de wetenschappelijke waarde, de fraaiheid van vorm van hunne gedragschriften en in hunne liefde tot de doorluchtinge jubilaresse te evenaren, laat staan te overtreffen. W.A.F.B.

vervallen en dus rijk aan natuurschoon, waarbij de Slaperdijk begint, die zuidwaarts langs de Buursteeg en de Rode Haan loopt en bij het thans droog liggende Egelmeeer op Prattenburg eindigt. De Buursteeg wordt over Geldersch grondgebied via De Klomp bereikt en vandaar wordt naar de Rode Haan, het meest zuidelijke steunpunt der Grebbe-linie, gereden, om op den hoogten dijk der interessante waterkeering te genieten van het ongewone en schoone panorama over de zuidelijke helling van den Emmikhuizerberg. Bij Rheden eindigt het stroomgebied van de Grebbe, na van Veenendaal af door het laagste gedeelte der Geldersche vallei te zijn gegaan. Daar zal de terugreis worden aanvaard nadat even gelegenheid tot verpozing zal zijn geboden.

Eensdeels bedoelt deze tocht in den mooistten tijd van het jaar kennismaking met de eeuwenoude natuurpracht van oostelijk Utrecht, een deel van Nederland in zijn schoonsten en meest verscheiden vorm, dat ook hier steeds meer door de stichting „Het Utrechtsche Landschap“ wordt geconserverd. En anderdeels zal deze tocht een indruk geven van de vroege provinciale scheidsmuur, die in later tijd tot een landelijke verdedigingsgordel werd uitgebreid.

Voor het leeren kennen van de geschiedenis dezer linie wordt naar het hierachter afgedrukte belangwekkende opstel verwiesen, dat „Oud-Utrecht“ aan de gewaardeerde medewerking van den luitenant-kolonel der genie, den heer W. H. Schukking, te danken heeft.

In de week van 23—28 Mei a.s. zal des namiddags van 2—5 uur een collectie platen en kaarten van de Grebbe-linie en haar naaste omgeving voor belangstellenden in de Universiteitsbibliotheek aan de Wittevrouwenvestraat te bezichtigen zijn.

De eerste der beide, voor den 23en en 30en April uitgeschreven excursies naar het 3e Administratiegebouw der Spoorwegen, waar Prof. L. van Vuuren een uiteenzetting zou geven over *het Cultuurlandschap in de omgeving van Utrecht*, is door bijzondere omstandigheden niet kunnen doorgaan. In plaats daarvan werden de data 30 April en 7 Mei vastgesteld. Aan degenen, die zich vóór 15 April bij den Secretaris hadden opgegeven, werd van deze verandering bericht gezonden.

Voor de excursie van 7 Mei kunnen zich nog een 10-tal deelnemers aanmelden bij den Secretaris.

Namens het Bestuur: Mr. H. WALLER, Voorzitter.

Mr. J. W. C. VAN CAMPEN, Secretaris.
(Frederik Hendrikstraat 72).

Leden, die de vorige jaargangen van dit Maandblad wenschen aan te vullen, kunnen op schriftelijke aanvraag bij den ondergetekende losse nummers, voor zoover die nog voorhanden zijn, kosteloos bekomen. De toezending zal in den regel tegelijk met het na ontvangst der aanvraage eerstverschijnende nummer plaats vinden. Aan aanvragen, die na 15 Juli a.s. binnen komen, zal echter niet meer voldaan kunnen worden.

Van de meeste jaargangen zijn nog volledige, gecartonneerde exemplaren voor f 2.— per jaargang verkrijgbaar. Toezending geschiedt na overschrijving of stortting van het bedrag op postrekening nr. 18328 van Jhr. Dr. M. R. Rademacher Schorer, penningmeester van „Oud-Utrecht“, te Utrecht.

G. A. EVERS, Van Speijkstraat 20.

Dr. BANNIER ZEVENTIG JAAR.

Den 4den Mei a.s. zal dr. W. A. F. Bannier den zeventigjarigen leeftijd bereiken en van die zeventig jaren meer dan de helft te Utrecht hebben gewoond, niet als een inwoner, die zonder meer zijn dagelijkschen taak volbracht, maar als een burger, die zijn beste krachten aan de bevordering van het geestelijk en maatschappelijk leven zijner woonstad gaf.

Van de waardeering zijner collega's en de dankbaarheid zijner leerlingen spreekt het door Isaac Israels geschilderd portret in het stedelijk gymnasium, waarmee dr. B. bij zijn aftreden als leeraar, na 32 dienstjaren, in 1933 werd geëerd. Van de officiële erkenning zijner verdiensten voor de vaderlandsche geschiedvorschling getuigt de koninklijke onderscheiding, toen hij in 1926 een kwart-eeuw secretaris van het Historisch genootschap was geweest. En bij het aftreden van professor Kernkamp in 1935 was dr. B. diens aangewezen en met algemeene instemming gekozen opvolger als leider van dit genootschap, de landelijke organisatie van historici, die door geboorte en zetel aan Utrecht gebonden is.

Nadat in 1923, op aanstichting van den toenmaligen burgemeester, dr. J. P. Fockema Andreatæ, de vereniging „Oud-Utrecht“ was opgericht, trad dr. B. als haar eerste voorzitter op. Na van 1923 tot 1927 en van 1932 tot 1935 voorzitter te zijn geweest, bleef hij sindsdien als gewoon bestuurslid werkzaam. Belangrijk was het aandeel dat dr. B. in de werkzaamheden der vereniging nam, krachtig de wijze waarop hij vóóring om „Oud-Utrecht“ van waarde voor de geheele burgerij te helpen maken. Vele zijn de geschriften waarin dr. B. de historische beteekenis van Utrecht heeft aangetoond, talrijk de rondgangen waarbij hij deskundige voorlichting gaf.

De vrij komende tijd, na zijn aftreden als leeraar, bood dr. B. gelegenheid tot nieuwe werkzaamheid, zoowel in de bovenge- noemde verenigingen als op ander gebied van algemeen wetenschappelijk belang. Daardoor werd het hem mogelijk zich gedurende een gedeelte van 1933 en de twee volgende jaren beschikbaar te stellen, om de verzamelingen van munten en medailles aan 's Rijks munt opnieuw te ordenen, de bestaande catalogi te herzien en bij te werken. Een klein gedeelte van dien arbeid, onder den titel van "aanvullende catalogi", is als bijlage van het Muntverslag over 1934 in druk verschenen.

Daarna, sedert 1936, heeft dr. B. zich met de regeling en de inrichting van het universiteitsmuseum in de Trans belast, en onderwijs verzorgde hij namens de Herdenkingscommissie het Gedenkschrift der universiteitsfeesten van 1936, dat een jaar later het licht zag.

Reeds van 1901 af maakt dr. B. deel uit van de Centrale commissie voor de historisch-statistische kaarten van Nederland, die in 1911 met de uitgave der monumentale historische atlas van Nederland begon. Sinds 1923 is hij in het College van regenten der vereenigde gods- en gasthuizen en van 1935 af in het bestuur van den Armenraad opgenomen. Sedert 1927 werkt hij in de leiding van de Vereeniging tot bevordering van het vreemdelingenverkeer en van 1934 af ook in die van den Provinciale Utrechtschen bond krachtig mee, om Utrecht beter bekend te maken en steeds meer in de grote toeristentrek op te doen nemen. Bij de oprichting van het Nederlandse comité voor geschiedkundige wetenschappen als groep Nederland van het International committee of historical sciences, heeft dr. B. als afgevaardigde van het Historisch genootschap tot de voorbereiding en stichting in 1927 bijgedragen en enkele jaren later trad hij als bestuurslid der Nederlandse groep op. De sectie voor historische geographie op het derde congres van Nederlandse historici, in 1936 door die groep te's Gravenhage gehouden, werd door hem gepresideerd.

Aan de huldiging van zijn gemeenschapszin verbinden zijne medebestuurderen van "Oud-Utrecht" gaarne de betuiging hummer erkentelijkheid voor de toegewijde en vriendschappelijke samenwerking. En mede namens de leden, wier gevoelens zij weten weer te geven, brengen zij dr. Bannier dank voor het vele, dat hij ter bevordering van "Oud-Utrecht"'s doel heeft gedaan en wenschen zij hem nog vele jaren van ongestoorde gezondheid en ongebroken arbeidslust toe.

Op Woensdag 4 Mei a.s. zal er in den Huize Molenaar, Korte Nieuwstraat 6, des namiddags van 3½—5 uur gelegenheid zijn om dr. Bannier te complimenteeren.

Dr. Banniers geschriften over Utrecht.

De vrede van Utrecht 11 April 1713. (Utrechtsch prov. en stedel. dagblad 13 April 1913).
De vrede van Utrecht, 11 April 1713. Utrecht, 1913. (32 blzn.). 8°.
Overdruk uit: Programma van het Utrechtsch stedelijk gymnasium 1913—1914, blz. 47—79.
Waar de vrede van Utrecht gesloten werd. Met afbn. (Buiten X-1916, blz. 639—640).

Het Donderdagavondgezelschap te Utrecht, 1895—1920. Van 1895 tot 1899 onder den naam Vereeniging wetenschap en kunst. [Utrecht, 1920]. (24 blzn.). 12°.
— 1895—1930. T. z. pl. 1930. (22 blzn.). 12°.
— 1895—1935. T. z. pl. 1935. (24 blzn.). 12°.
1 Aug. 1674—1 Aug. 1924. "Een schriklick tempest." (Utrechtsch prov. en stedel. dagblad 31 July 1924 A.).
Regenten-eel lust in de 18e eeuw. (Jaarboekje van „Oud-Utrecht" 1925, blz. 110—120).

Bij het verschijnen van het eerste nummer van ons maandblad. (Maandblad van "Oud-Utrecht" I-1926, blz. 1—2).
Vredzaam wapengebruik. [Oude kanonnen als stooppalen]. (Alsvoren blz. 47—50, 56—59).

De op 28 Augustus e.k. te openen tentoonstelling van „Oud-Utrecht" [betreffende het gedurende de 19de eeuw verdwenen stadsschoon]. (Alsvoren blz. 61—64). Oude merkwaardigheden der stad: De Dom, Het voormalige St. Catharijneconvent, De fundatie van Renswoude. (Twaalfde Nederlandsche philologencongres), [Utrecht, 1927]. (8 blzn.). 8°.
Het consistorie van den officiaal [van den bisschop]. (Maandblad van „Oud-Utrecht" II-1927, blz. 34—35).
De Utrechtsche monumentenverordening. (Alsvoren III-1928, blz. 3—4).

Het Utrechtsche grachtbeeld voorheen en thans. Album met twaalf grachten naar oude tekeningen en overeenkomstige nieuwe lichtbeelden, met een voorwoord van hun eer-voorzitter dr. J. P. Fockema Andreae ... door de vereniging "Oud-Utrecht" bij haar 5-jarig bestaan uitgegeven. Utrecht, 1928. (32 blzn.). 4° obl.
Samengesteld in samenwerking met dr. W. C. Schuylenburg en G. A. Evers. Oud-Utrecht. Met afbn. (Ons Nederland. Utrecht-Jaarbeurs-nummer 1930, blz. 29 en 31).
De inkosten uit het fonds Leeuwenbergh. (Utrechtsch prov. en stedel. dagblad 17 en 18 Oct. 1930 A.).

Chartreuse. (Maandblad van „Oud-Utrecht" V-1930, blz. 51—52).
Een goed voorbeeld! Het herstelde huis Oudegracht no. 319. (Alsvoren VI-1931, blz. 62—63).
Een jonge Amerikaan over de internationale beteekenis van Utrecht. (Alsvoren blz. 85—86).
De "Omnibus" tien jaar! (Omnibus. Maandblad voor gymasiasten X-1933, blz. 84—86).

De vrede van Utrecht, 11 April 1713. Met pltn. (Jaarboekje van „Oud-Utrecht" 1934, blz. 103—137).
Oude muurresten langs het Domplein. (Maandblad van „Oud-Utrecht" IX-1934, blz. 54—57).
Ontpleister uw huizen! [Het St. Gregoriushuis aan de Nieuwe gracht no. 18]. (Alsvoren blz. 65—66).

Het oude sticht — de oude stad. (Utrecht, sticht en stad I-1934, blz. 12).
Romaansche bouwkunst. Met afbn. (Alsvoren blz. 46—47).
Utrecht 's winters. Met afbn. (Alsvoren blz. 85—89).
Munktabinet van 's rjks munt te Utrecht. Aanvullende catalogi, aansluitende aan: Vervolg der verschillende catalogi, houdende de aanwinsten verkregen

